

zákona o ruč. žel. Podle předpisů československého železničního tarifu Díl I., Oddělení B v čís. 2., jest odesílatel povinen naložiti a příjemce vyložiti zásilky vážící nejméně 5.000 kg. Turbinové kolo, při jehož vykládání se stal žalobcův úraz, vážilo podle zjištění nižších soudů přes 8.000 kg a příslušelo proto vykládání jeho příjemci, firmě P. Když tomu tak, nejde o příhodu v dopravě ve smyslu § 1 zákona o ručení železnic, zavazující žalovaného k náhradě škody, a nárok žalobcův s hlediska tohoto zákonného ustanovení není po právu. Tomu není na závalu, že při řešení otázky příslušnosti soudu bylo soudem rekursním v souhlase se soudem prvé stolice vysloveno, že o příhodu v dopravě ve smyslu § 1 zákona o ruč. žel. jde, neboť rozhodnutí toto netýkalo se věci samé, nýbrž jím byla pravoplatně vyřešena jen otázka příslušnosti. Jest proto řešiti také právní otázku, zda žalobcův nárok na náhradu škody je po právu, s hlediska předpisů občanského zákona o náhradě škody. Otázkou touto se žádný z nižších soudů s ohledem na jejich právní názor o příhodě v dopravě nezabýval. Ježto však nižší soudy k řešení této právní otázky potřebná skutková zjištění učinily, jest možno také ohledně této právní otázky hned rozhodnouti. Podle spisů opřel žalobce svůj nárok na náhradu škody proti žalovanému z důvodu předpisů občanského zákona o náhradě škody o tvrzení, že nádražní jeřáb, jehož bylo k vykládání použito, byl chatrný a nedostatečný, že se jeho nosnost stářím a opravami snížila i pod cifru na něm vyznačenou (6.000 kg) a že, když dohlízející úředník žalovaného nezakázal dělníkům firmy P., provádějícím vykládání, aby jeřábem nebylo skládáno kolo přes 8.000 kg těžké a dovolil je skládati pomocí heverů, jde o zavinění tohoto úředníka ve výkonu služby, za něž žalovaný ručí. Tento názor žalobcův není však správný, neboť zde o vykládání zboží příslušející dráze a pod pojem dopravy spadající, nýbrž o vykládání zboží příjemcem firmou P., se kterým žalovaný neměl co činiti. V důsledku toho nebyli úředníci dráhy, pokud se starali o vykládání, ve výkonu služby a, co v tomto směru učinili, neučinili jako úředníci žalovaného ve výkonu služby, takže žalovaný za toto jejich jednání neručí. Když tomu tak, netřeba se zabývatí otázkou, zda jeřáb byl nedostatečný a zdali úředníci žalovaného měli možnost a povinnost přetížení jeřábu zabrániti, ježto okolnosti tyto při právním posouzení svrchu uvedeném nepadají na váhu.

Čís. 8179.

S hlediska § 879, druhý odstavec čís. 2 obč. zák. není závady, by si advokát nedal postoupiti pohledávky svého klienta, jež již nejsou sporny, protože byly stanoveny pravoplatným rozhodnutím, nebo jež se ani nemají státi předmětem příštího sporu, nebo takové, jichž dobývání nebylo advokátu dříve svěřeno. Za spornou věc svěřenou právnímu zástupci nelze nanejvýš považovati útratový nárok, jenž vznikl klientu z toho důvodu, že svěřil právnímu zástupci jednání o zápůjčku, jejíž útraty měl klientovi hraditi druhý smluvník.

(Rozh. ze dne 28. června 1928, R I 436/28.)

Žalující advokát domáhal se na žalovaných zaplacení pohledávky, jež původně příslušela Aloisu H-ovi proti žalovaným na náhradu útrat a již Alois H. postoupil žalobci, svému právnímu zástupci. Žalovaní namítli proti žalobě, že jde o nicotné právní jednání ve smyslu § 879, druhý odstavec, čís. 2 obč. zák. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Podle § 879, druhý odstavec, čís. 2 obč. zák. jest smlouva nicotnou, když právní zástupce převede na sebe zcela nebo z části věc spornou jemu svěřenou. Za svěřenou jest pokládati spornou věc již před podáním žaloby, jakmile byla předložena právnímu zástupci se žádostí za převzetí, nehledíc k tomu, zda převzetí bylo již přislíbeno čili nic (Pfaff-Krainz-Ehrenzweig). Prvý soud opomenul vyjasnit věc v tomto směru. Bylo by zjistiti, zda H. převedl svou útratovou pohledávku na žalobce, zda tedy žalobce převedl na sebe útratovou pohledávku po té, když H. udělil žalobci jako svému právnímu zástupci příkaz, by pohledávku tu pro něho vymáhal, či zda takový příkaz nebyl udělen před převodem pohledávky. V takovém případě nebylo by lze mluvit o nicotnosti ve smyslu § 879 druhý odstavec čís. 2 obč. zák., ježto sporná věc ještě nebyla žalobci svěřena. Na tom by nic neměnila okolnost, že, jak bylo zjištěno, žalobce byl zástupcem H-ovým v zápůjčkové věci. Neboť k svěření sporné věci, jež obsahuje v sobě uplatnění útratové pohledávky vzniklé teprve z poskytnutí zápůjčky, bylo třeba zvláštního příkazu H-ova žalobci, ať již výslovného či konkludentním jednáním.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu ani té ani oné strany.

Důvody:

Žalobce sám navrhoval v odvolání, by rozsudek prvního soudu byl zrušen a věc vrácena prvnímu soudu k doplnění řízení. An odvolací soud jeho návrhu vyhověl, nemá žalobce příčinu k stížnosti jen z toho důvodu, že odvolací soud odůvodňuje své zrušovací usnesení tím, že nebylo zjištěno, zda šlo o převod pohledávky sporné, totiž takové, kterou měl žalobce podle příkazu postupitelova dobývatí sporem. Žalobce sám v odvolání pokládal řízení v první stolici za kusé v tom směru, že nebylo zjištěno, zda pohledávka byla sporná, zda byla částečně uznána a zda jinak žádané částky jsou přiměřené. I kdyby se tedy sdílel žalobcův názor, že sporná pohledávka mohla mu býti postoupena, ježto se nejednalo o věc jsoucí ve sporu a žalobci svěřenou, není žalobce k rekursu, směřujícímu jen proti odůvodnění usnesení odvolacího soudu, oprávněn, kdyžtž rozhodnutím bylo vyhověno jeho návrhu. Ostatně není správným jeho názor, že si mohl dáti postoupiti útraty, které mu jeho klient dlužil, i tehdy, je-li tato jeho pohledávka předmětem sporu a byla-li žalobci svěřena k dobývání. Ovšem není závady, by si advokát nedal postoupiti pohledávky svého klienta, jež sporny již nejsou, pro-

tože byly právoplatným rozhodnutím stanoveny, nebo jež ani se nemají státi předmětem příštího sporu, nebo takové, jichž dobývání nebylo advokátu dříve svěřeno. Také útraty sporů, které advokát za svého klienta vedl, nejsou spornou věcí advokátu svěřenou, nýbrž jsou jen příslušenstvím hlavní pohledávky, o niž jest spor. Zákon má za účel, by advokát nepřevodil na sebe na škodu klientovu, jenž se chce vyhnouti risiku sporu, sporný nárok, který se má státi teprve předmětem sporu, který klient advokátu svěřil, a chce také chrániti důvěru ve stav advokátský, by ani zdání nebo možnost takové újmy ji nepoškozovalo. Kde se děje postup nároku beze všeho vztahu k příkazu k dobývání nebo nejde o nárok, jenž má samostatně sporem býti vymáhán, nebrání § 879 čís. 2 obč. zák. a § 16 adv. řádu, by si ho advokát nedal postoupiti. Rovněž tam, kde nemůže klientu vzniknouti z postupu škoda, ba ani zdání nějaké újmy, jako když advokát za účelem zajištění nebo úhrady své útratové pohledávky nechá si postoupiti klientův nárok na náhradu útrat těch proti odpůrci nebo smluvníku. V takovém postupu, při kterém dobývání pohledávky děje se na účet klienta, nehrozí klientovi újma a on neotřásá důvěrou ve stav. Proto nelze schváliti názor žalovaných, že nutno pokládati za spornou věc svěřenou žalobci útratový nárok, který vznikl klientu žalobcovu z toho důvodu, že svěřil žalobci jednání o zápůjčku, jejíž útraty měli klientovi hraditi oni, ale když žalobci nebylo ještě svěřeno dobývání těchto útrat. Věcí svěřenou nebylo dobytí útrat, nýbrž provedení zápůjčky. Rekurs žalovaných není tedy opodstatněn. Rekurs žalobcův domáhá se však i toho, by odvolacímu soudu bylo nařízeno rozhodnutí věcné, protože prý jednak nerozhoduje, zda bylo dobývání útrat žalobci svěřeno, jednak dřívější svěřeni nebylo ani namítáno. Tím však, že žalovaní namítli, že jde o nicotný postup podle § 879 čís. 2 obč. zák., tvrdili také, že jde o věc žalobci svěřenou, a na soudě prvé stolice bylo, by ve smyslu § 182 c. ř. s. skutkový podklad námítky vyjasnil. Není tedy novotou, když žalovaní v odvolání vytkli, že ve smyslu jejich námítky prvním soudem nebyla věc vyjasněna způsobem potřebným k rozhodnutí, a když uplatňují z toho důvodu kusost řízení. Žalobce nemá ani pravdu, vytýkáje, že je nerozhodno, zda dobývání smlouveného nároku na náhradu útrat žalovanými pro stavitele H-a bylo žalobci svěřeno. Nejde tu ani o pouhou pohledávku útratovou jako příslušenství jiné pohledávky, jejíž dobytí bylo žalobci svěřeno jako při útratách sporu, nýbrž o samostatný nárok stavitele H-a na náhradu těchto útrat, podle smlouvy tvrzený. Jde-li o takový samostatný nárok, nesměl si ho dáti žalobce postoupit, byl-li mu svěřen spor o to, zda staviteli H-ovi tento nárok skutečně přísluší. V takovém případě není vyloučena újma klientů, protože není jisto, ba nebylo ani tvrzeno, že dobytí šlo na účet klientů. Je tedy rozhodno, byl-li dán žalobci příkaz k dobytí útrat žalobou a zda dobývání šlo na účet stavitele H-a. Odvolací soud proto právem zrušil rozsudek prvního soudu a není rozhodno, zda pohledávka žalobní byla co do výše sporná. Sporná byla co do důvodu a proto odvolací soud právem nařídil, by se první soud obíral i ostatními námítkami žalovaných.

Čís. 8180.

Při dražbě za účelem rozdělení společné nemovitosti není zatímní správa povolena k návrhu vymáhající a za souhlasu povinné strany zatímní správou podle § 158 ex. ř.

Při dražbě za účelem rozdělení společné nemovitosti nenabývá vydražitel vlastnictví k vydražené nemovitosti příklepem, nýbrž příklep mu dává pouze titul ku vlastnickému právu, pokud se týče k držbě.

Zatímní správa jest tu správou, již dlužno posuzovati podle § 836 obč. zák. Správce není správcem soudním, nýbrž zmocněncem podílníků a nemůže se domáhati v nesporném řízení stanovení odměny a účinných nákladů užitečných.

(Rozh. ze dne 28. června 1928, R I 443/28.)

Karel Č. vedl proti Marii Č-ové dražbu společného mlýna podle § 352 ex. ř. Dražební rok byl konán dne 5. července 1927 a byla vydražitelům Františku a Boženě V-ovým svěřena správa vydražených nemovitostí. Proti udělení příklepu podala Marie Č-ová rekurs, jemuž bylo usnesením ze dne 6. srpna 1927 vyhověno; usnesení toto bylo vydražitelům doručeno dne 19. srpna 1927. Účet zatímního správce Františka B-a byl pr v ý m s o u d e m upraven na 19.227 Kč, rekursní s o u d snížil účet na 8.000 Kč. D ů v o d y: Dnem 19. srpna 1927 skončila správa mlýna vydražiteli manžely Františkem a Růženou V-ovými, dne 5. července 1927 jim svěřená, což vydražitelé také zřejmě uznávali, když podle napadeného usnesení František V. přišel se otázat na soud, má-li správu tu vésti dále. Soud první stolice k tomu svolil a stěžovatelé, třebas jim toto soudní svolení nebylo jako spoluvlastníkům písemným usnesením oznámeno, tomuto soudnímu opatření, o němž najisto zvěděli a které se přece stalo v neobmezenosti jejich vlastnického práva ke mlýnu, podle obsahu spisů první stolice neodporovali, takže dlužno i další správu považovati za vedenou se souhlasem jejich jako spoluvlastníků mlýna; tato nemovitost byla dne 21. října 1928 příklepnuta opět dřívějším vydražitelům manželům Františku a Boženě V-ovým. Dražební podmínky neobsahují nic o zavedení takové správy, kterou vydražitelé ve svém návrhu na úpravu účtu odměn a náhrady hotových výloh ze dne 8. února 1928 označují za prozatímní správu, prý v §§ 107 čís. 3, 113, 115 a násl. ex. ř. naznačenou. Odvolávání se vydražitelů na zatímní správu vydražené nemovitosti podle exekučního řádu, tudíž zatímní správu, v § 158 ex. ř. naznačenou, neodůvodňovalo by jejich nárok na náhradu odměny a výdajů, neboť podle předpisu § 159 čís. 4 ex. ř. nemají vydražitelé jako prozatímní správci nároku na odměnu. Podle odst. XI. dražebních podmínek přešlo dnem dražby, to jest dnem 5. července 1927 nebezpečí vydražené nemovitosti na vydražitele a týmž dnem přešla na ně také veškerá práva a užitky, jakož i povinnosti ohledně